

**YOSHLARDA BOSHQARUV SALOHİYATINI RIVOJLANTIRISHNING
DAVLAT VA JAMIYAT HAYOTIDAGI O‘RNI**

Qahramonova Nodira Laziz qizi

Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universiteti

Ijtimoiy fanlar fakulteti,

Ijtimoiy ish yo‘nalishi 1-kurs talabasi

Annotatsiya: *Yosh avlod har bir jamiyatning kelajagi va taraqqiyotining asosiy omili hisoblanadi. Ularning boshqaruv salohiyatini rivojlantirish davlat va jamiyat hayotida muhim ahamiyatga ega bo‘lib, bu jarayon mamlakatning barqaror rivojlanishi, ijtimoiy taraqqiyot va demokratik boshqaruv tizimining mustahkamlanishiga xizmat qiladi. Yoshlarni boshqaruv jarayonlariga jalb qilish, ularning yetakchilik qobiliyatlarini shakllantirish va ijtimoiy faolligini oshirish orqali davlat va jamiyat o‘zining kelajakdagi yetakchilarini tayyorlaydi. Shu tariqa, yoshlarning boshqaruv salohiyatini rivojlantirish nafaqat ularning shaxsiy o‘sishiga, balki davlat va jamiyat taraqqiyotiga ham bevosita ta’sir ko‘rsatadi.*

Kalit so‘zlar: *yoshlar, davlat, jamiyat, yetakchilik qobiliyatlari, tashkilotlar, mas’uliyat, nazariy bilimlar, ko‘nikmalar, liderlik xususiyatlari.*

Boshqaruv salohiyatini rivojlantirish deganda, yoshlarning tashkilotlar, jamoalar va davlat boshqaruvi tizimlarida samarali rahbarlik qilish qobiliyatlarini oshirish tushuniladi. Bu salohiyat nafaqat nazariy bilimlar, balki amaliy ko‘nikmalar, liderlik xususiyatlari, mas’uliyatni anglash va muammolarni hal etish qobiliyatlarini o‘z ichiga oladi. Yoshlarning boshqaruv salohiyatini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri bo‘lib, bu yo‘nalishda amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Shu sababli, yoshlarni boshqaruv tizimlariga jalb qilish, ularning fikrlarini tinglash va qadrlash davlat siyosatining ajralmas qismi hisoblanadi. Davlat darajasida yoshlarning boshqaruv salohiyatini rivojlantirish

uchun turli dasturlar, loyihalar va qonun hujjatlari ishlab chiqiladi. Ular yoshlarni siyosiy jarayonlarga jalb qilish, ularning ijtimoiy faolligini oshirish va yetakchilik qobiliyatlarini shakllantirishga qaratilgan. Masalan, yoshlar parlamentlari, yoshlar kengashlari, ijtimoiy va siyosiy tashkilotlarda yoshlar uchun maxsus imkoniyatlar yaratish orqali yoshlar o'z fikrlarini erkin ifoda etishlari, qarorlar qabul qilish jarayonida ishtirok etishlari ta'minlanadi. Bu esa yoshlarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshirib, ularni jamiyat hayotiga faol jalb qilishga xizmat qiladi. Shuningdek, davlat tomonidan tashkil etilgan turli tanlovlar, grant dasturlari va treninglar yoshlarning boshqaruv salohiyatini yanada rivojlantirishga yordam beradi.[1]

Jamiyatda yoshlarni boshqaruv tizimlariga jalb qilish ularning mas'uliyat hissini kuchaytiradi va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlaydi. Yoshlarning boshqaruvdagi ishtiroki yangi g'oyalar, innovatsion yechimlar va zamonaviy yondashuvlarni olib keladi. Bu esa davlat va jamiyat boshqaruvining samaradorligini oshiradi. Shuningdek, yoshlarning boshqaruvda faol ishtirok etishi ijtimoiy adolat va tenglik tamoyillarining amalga oshirilishiga yordam beradi, yoshlar o'rtasida ijtimoiy faollik va birdamlikni kuchaytiradi. Jamiyatda yoshlarning yetakchilik qobiliyatlarini rivojlantirish ularning o'zaro hamkorlik qilish, jamoaviy ishlarni tashkil etish va muammolarni hal etish ko'nikmalarini oshirishga xizmat qiladi. Yoshlarning boshqaruv salohiyatini rivojlantirishda ta'lim tizimining roli beqiyosdir. Maktablar, kollejlarda va universitetlarda liderlik, menejment, siyosatshunoslik kabi fanlarni o'qitish, yoshlarni ijtimoiy loyihalarda ishtirok etishga rag'batlantirish ularning boshqaruv qobiliyatlarini shakllantirishga xizmat qiladi. Shuningdek, amaliy mashg'ulotlar, treninglar va seminarlar orqali yoshlar muammolarni tahlil qilish, qaror qabul qilish va jamoani boshqarish ko'nikmalarini egallaydilar. Bu esa ularni kelajakda samarali rahbarlarga aylanishiga zamin yaratadi. Ta'lim muassasalari yoshlarni nafaqat bilim bilan ta'minlab qolmay, balki ularni boshqaruv jarayonlariga tayyorlashda ham muhim rol o'ynaydi.[2]

Yoshlarga boshqaruv sohasida imkoniyatlar yaratish nafaqat ularning shaxsiy rivojlanishiga, balki davlat va jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotiga

ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Yoshlarning yangi fikrlari, energiyasi va tashabbuslari jamiyat hayotini yangilaydi, innovatsiyalarni kiritadi va davlat boshqaruvida yangi uslublarni joriy etishga yordam beradi. Shu tariqa, yoshlarning boshqaruv salohiyatini rivojlantirish mamlakatning raqobatbardoshligini oshirish va global miqyosda muvaffaqiyatga erishish yo'lida muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Yoshlarning faol ishtiroki mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy muammolarini hal qilishda yangi yondashuvlarni keltirib chiqaradi va davlat boshqaruvi tizimini yanada takomillashtirishga yordam beradi.[3]

Boshqaruvda yoshlarning o'рни va roli jamiyatning demokratik rivojlanishiga ham xizmat qiladi. Yoshlar o'z fikrlarini erkin ifoda etish, siyosiy va ijtimoiy jarayonlarda faol ishtirok etish orqali demokratik qadriyatlarning mustahkamlanishiga hissa qo'shadilar. Bu esa davlat boshqaruvida oshkoralik, hisobdorlik va fuqarolik jamiyatining rivojlanishiga olib keladi. Shuningdek, yoshlarning boshqaruv jarayonlarida ishtiroki jamiyatda ijtimoiy adolat va tenglikni ta'minlashga yordam beradi. Yoshlarning siyosiy va ijtimoiy faolligi jamiyatda yoshlar manfaatlarini himoya qilish, ularning huquq va erkinliklarini ta'minlash uchun asos yaratadi.[4]

Yoshlarning boshqaruv salohiyatini rivojlantirishda davlat va jamiyat o'rtasidagi hamkorlik muhim ahamiyatga ega. Davlat tomonidan yaratilgan imkoniyatlar, qonuniy bazalar va resurslar jamiyatdagi nodavlat tashkilotlar, ta'lim muassasalari va biznes tuzilmalari bilan hamkorlikda amalga oshirilishi lozim. Bu esa yoshlarning boshqaruv sohasidagi bilim va ko'nikmalarini yanada oshirishga, ularning ijtimoiy faolligini rag'batlantirishga xizmat qiladi. Hamkorlik natijasida yoshlar uchun yaratilgan qo'llab-quvvatlash tizimi ularning boshqaruvda muvaffaqiyat qozonishiga yordam beradi va ularni yangi yetakchilarga aylantiradi. Yoshlarning boshqaruv salohiyatini rivojlantirish jarayonida ijtimoiy muhit va madaniyatning o'рни ham katta. Jamiyatda yoshlarni qo'llab-quvvatlash, ularning tashabbuslarini qadrlash va rag'batlantirish muhimdir. Bu esa yoshlarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshirib, ularni yanada faol va samarali boshqaruvchilarga aylantiradi. Shu bilan birga, boshqaruvda yoshlarning ishtiroki ularning shaxsiy va

kasbiy oʻsishiga, ijtimoiy mavqeini oshirishga yordam beradi. Madaniy qadriyatlar va anʼanalar yoshlarni boshqaruv jarayonlariga jalb qilishda muhim omil boʻlib, ular yoshlarning yetakchilik qobiliyatlarini shakllantirishga yordam beradi.[5]

Yoshlarda boshqaruv salohiyatini rivojlantirishning davlat va jamiyat hayotidagi oʻrni shundan iboratki, bu jarayon mamlakatning barqaror rivojlanishi, demokratiyaning mustahkamlanishi va ijtimoiy taraqqiyotning taʼminlanishiga xizmat qiladi. Yoshlarning boshqaruvda faol ishtiroki yangi gʻoyalar, innovatsiyalar va samarali boshqaruv uslublarini olib keladi, jamiyatda ijtimoiy adolat va tenglikni mustahkamlaydi. Shu bois, yoshlarning boshqaruv salohiyatini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yoʻnalishi boʻlib, bu borada amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar mamlakatning kelajakdagi muvaffaqiyatlari uchun asos boʻladi.[6]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, yoshlarda boshqaruv salohiyatini rivojlantirish davlat va jamiyat hayotida muhim oʻrin tutadi. Bu jarayon yoshlarni yetakchilikka tayyorlash, ularning ijtimoiy faolligini oshirish va demokratik boshqaruv tizimini rivojlantirishga xizmat qiladi. Yoshlarning boshqaruvdagi ishtiroki mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini tezlashtiradi, yangi innovatsion gʻoyalar va samarali boshqaruv uslublarini joriy etishga imkon yaratadi. Shuning uchun yoshlarning boshqaruv salohiyatini rivojlantirishga davlat va jamiyat tomonidan doimiy eʼtibor qaratilishi zarur. Bu esa kelajak avlodning mustahkam poydevorini yaratib, mamlakatning barqaror va obod kelajagini taʼminlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdurahmonov, O. (2019). Yosh rahbarlarning boshqaruv koʻnikmalarini rivojlantirish muammolari va yechimlari. “Ijtimoiy fanlar” jurnali, 3(45), 112-118.
2. Qodirov, S. (2020). Yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirishdagi davlat siyosati va islohotlar. “Davlat boshqaruvi” jurnali, 2(12), 56-63.
3. Tursunov, B. (2018). Yoshlar bilan ishlashda yangi boshqaruv mexanizmlari va ularning samaradorligi. “Ijtimoiy innovatsiyalar” jurnali, 1(7), 78-85.
4. Karimova, N. (2021). Yoshlarni siyosiy jarayonlarga jalb qilish va boshqaruv salohiyatini oshirish. “Oʻzbekiston siyosati” jurnali, 4(20), 34-42.

5. Rustamov, J. (2017). Yoshlarning boshqaruv salohiyatini rivojlantirishda ta'lim tizimining roli. "Pedagogika va psixologiya" jurnali, 5(10), 99-105.
6. Islomov, M. (2022). Yoshlarda liderlik va boshqaruv ko'nikmalarini shakllantirishda innovatsion yondashuvlar. "Innovatsion ta'lim" jurnali, 1(3), 23-30.
7. Karimov, A. (2019). Davlat va jamiyat hayotida yoshlarning boshqaruvdagi o'rni va ahamiyati. "Ijtimoiy taraqqiyot" jurnali, 6(15), 45-52.